Socialstyrelsen

Bilaga 3

Projektplan

Antidepressiv behandling hos personer som begått självmord

Forskare

Göran Isacsson, docent, överläkare, Psykiatricentrum SLL / Karolinska institutet

Karolinska Universitetssjukhuset-Huddinge, M59

141 86 Stockholm

Urban Ösby, docent, överläkare, Psykiatricentrum SLL / Karolinska institutet

Karolinska Universitetssjukhuset-Huddinge, M59

141 86 Stockholm

Johan Ahlner, professor

Avdelningen för rättsgenetik och rättskemi

Rättsmedicinalverket

Artillerigatan 12

581 35 Linköping

Anita Holmgren, BMA

Avdelningen för rättsgenetik och rättskemi

Rättsmedicinalverket

Artillerigatan 12

581 35 Linköping

Socialstyrelsen

Studie 1 unga, 15-19 år

Bakgrund

Våra tidigare studier ger ett starkt stöd för att den ökade användningen av antidepressiva läkemedel är orsaken till den kraftiga nedgång i självmord som skett i Sverige sedan 1990. Detta behöver dock ytterligare undersökas. Speciellt behöver barn och unga undersökas. I åldersgruppen 15-19 år minskade antalet självmord mellan 1989 och 2001 från 79 till 27 vilket var det lägsta antalet sedan 1960. Därefter har antalet åter ökat och år 2008 skedde 66 självmord i denna åldersgrupp. Detta är av mycket stort intresse eftersom varningar kommit sedan 2003 om att användning av antidepressiva bland unga skulle medföra *ökad* självmordsrisk. Efter dessa varningar minskade användningen av antidepressiva bland unga troligen betydligt i USA. Det har därefter från USA rapporterats ett tydligt tidssamband mellan den minskande användingen av antidepressiva bland unga och en stark ökning av självmord i denna åldersgrupp.

Det är därför angeläget att snarast söka svar på frågan om huruvida det är tillgången eller frånvaron av antidepressiva farmaka som ökar risken för självmord. Undanhålles barn och unga en livräddande behandling på grundval av felaktiga riskbedömningar?

Den planerade studien av användning av antidepressiva läkemedel hos individer som begått självmord i Sverige skulle kunna ge en tydlig anvisning om detta.

Syfte

Vi avser att hos individer, 15-19 år gamla, som begått självmord 2005-2010 studera:

Förskrivningen av antidepressiva på recept via Socialstyrelsens Läkemedelsregister

Erhållen psykiatrisk slutenvård via Socialstyrelsens Patientregister

Huruvida antidepressiva återfunnits i blodet vid tidpunkten för självmord via Rättsmedicinalverkets toxikologiska databas.

Hypotes

Baserat på vår tidigare studie av perioden 1992-2000 hypotetiserar vi att: Mycket få unga som begår självmord har behandlats med antidepressiv medicinering.

Metod

Ur Rättsmedicinalverkets databas Toxbase hämtas personuppgifter rörande samtliga suicid 2005 - 2010 samt uppgifter om toxikologiska fynd avseende antidepressiva. Dessa data kompletteras via Socialstyrelsen med data från läkemedels- och patientregistren. Personnummer ersättes med löpnummer vid Socialstyrelsen och den anonymiserade databasen tillställs undertecknade forskare.

Etiska överväganden

Det är av stor vikt att risker och nytta med antidepressiv behandling fastställs så att de som drabbas av denna potentiellt livshotande sjukdom kan få adekvat hjälp. Denna studie innebär en unik möjlighet att kunna ge ett tydligt svar på frågeställningen. Varken de avlidna eller deras anhöriga torde kunna lida men av studien då enbart anonyma data på gruppnivå kommer att publiceras.

Personuppgiftslagen (1998:204) och Etikprövningslagens (2003:460) krav på information till forskningspersonerna 1998:204 3§ och därmed 2003:460 2§ gäller ej avlidna. Data avser inte heller de kategorier som avses i 1998:204 13§. 2003:460 måste dock beaktas genom ändringen 2008:192 4§ punkt 5, som "avser studier på biologiskt material som har tagits för medicinskt ändamål från en avliden människa och som kan härledas till denna människa." Denna studie avser dock endast studium av registerdata som efter länkning ej kan härledas till individ.

Studie 2

I det större materialet suicid av alla åldersgrupper kommer sambandet mellan slutenvård, receptförskrivning och toxikologiska fynd post-mortem att analyseras.

Syfte 1 är att belysa i vilken utsträckning förskrivna antidepressiva läkemedel återfinns i blodbanan vid suicid som en indikation på att personen intagit läkemedlet som ordinerat.
Syfte 2 är att undersöka i vilken utsträckning läkemedel som återfinns i blodbanan vid suicid har förskrivits på recept och i så fall hur lång tid innan dödsfallet.

Det övergripande syftet är att undersöka risker och nytta av läkemedel avseende suicidprofylax.